SZEGEDI HIRADÓ.

72-ik szám. **Szerdán, september 11-én 1861.** **Harmadik évfolyam.**

Megjelenik:
Hetenkint kétszer, szerdán és szombaton reggel.

Szerkesztői iroda:
Széchenyi-tér, Pfann-ház, első emelet.

Kiadóhivatal:
Burger Zsigmond könyvkereskedése.

Előfizetési föltételek.

Vidékre postán és Szegeden házhozhordással: Egész évre 8 frt, — félévre 4 frt, — évnegyedre 2 frt osztr. ért.

Helyben elvitetve a kiadó-hivatalból: Egész évre 6 frt, — félévre 3 frt, — évnegyedre 1 frt 60 kr. osztr. ért.

Egyes szám ára 8 ujkr.

Hirdetések:
Az öthasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 7 ujkr. kétszerinél 6 ujkr., többszörinél 5 ujkr.
Bélyegdij minden egyes beigtatásért 30 ujkr.
A nyilttérben a háromhasábos petitsor igtatási dija 20 ujkr.

Az előfizetési pénzek és hirdetmények Burger Zsigmond könyvkereskedéséhez címezendők.

Néhány szó Uj-Szeged ügyében.

Fajunk szaporodásának örvendetes jele az, hogy a még 48 előtt nagyrészt majorságokból állott Uj-Szeged jelenleg 500 lelket számlál.

Ily szép számu lakosság közvetlen külvárosi népességét képezvén Szegednek, valóban érdemes, hogy mindazon előnyökben részesüljön, melyeket városunk egyéb részei élveznek.

Mióta a sok gonddal ápolt, s városunknak valóban diszére váló népkert Uj-Szegeden oly látogatottá vált, nem egy polgártól hallám, hogy egyéb nagyobb városok szokása szerint csak azért szándékozik ott egy majort szerezni, hogy nyaralónak felhasználja, hol a portengertől az üde természet ölében egy kissé elvonulhasson.

Meg volt egy közgyülésen penditve, hogy a népkert mellett élőfasorokból egy sajátságos nyári-szinház alakitása engedtessék meg, melynek kivitelére egy bizottmány ki is neveztetett.

Már e közgyülésen eszünkbe jutott e városrésznek egy kiáltóbb szükséglete is, s valahányszor a szépen tenyésző uj-szegedi faiskola gazdag hajtásu sarjain szemünket élvezettel legeltetők, mindannyiszor szomoruan gondoltunk azon 150-re menő ifju nemzedékre, kik Uj-Szegeden csak egyedül szüleik gondjaira bizatvák; mert eddig szellemi neveltetésökről vagy elfeledkeztek, vagy azon hitben voltak az illetők, hogy a belvárosi elemi tanodák nem messze esvén tölök, azokat használják fel a szülők gyermekeik neveltetésére.

Igy is volt ez eddig, mint értesülve vagyunk, de nem a legjobb eredménynyel. Nyár folytán a nagyobbacska fiuk még csak átjöhettek tanodába, habár a folytonosan kocsiktól elfoglalt hidon nem a legnagyobb biztosságot nyujtott a szülőknek e napontai négyszer megujult séta. Késő öszszel, télen és tavaszszal ez átjárás sem vala lehetséges részint a hid hiánya, részint a teneketlen sár miatt. Eként azon kis szellemi gyarapodás is, melyet a nyári hónapokban elsajátitottak a gyermekek, ujra kopáran hagyta jövő évre a keblet, s az elhanyagolásnak a kényszerüség miatt martalékul esett az ifju nemzedék.

Mig a nagyobbacska fiukkal is eként állt a neveltetési nehézség, mi várt addig azon kisebb gyermekekre, kiket a szülők ily veszélyes utra bocsájtani nem bátorkodtak?

A felelet igen egyszerü: maradtak a háznál, vagy a fiatal vér tulajdonánál fogva, alkalmat kerestek a háztól menekülni, s alakult belölök pajzán elhagyatott utcai sereg minden nemesebb irány nélkül arra, hogy a társadalomnak egykor solid s hasznos tagjaivá váljanak.

Városunk méltó dicséreteként hangzott hazaszerte a tanyaiskolák megalakitása, s azoknak gondos ellátása, melyekből a szellemi haszon jótékony harmatcseppként árad el az uj nemzedék lelkületén.

De midőn városunk falain kivül az egymástól szétszórt tanyák gyermekei számára ily növeldék alakultak: Szeged közvetlen külvárosa jogosabban megérdemli a nevelés tekintetében e figyelmet csak annyiban is, hogy az első nevelést legalább ez uj város kebelében nyerhesse egy derék népbarát ajkiról a mindegyre szaporodó uj nemzedék.

Nem akarunk mi ezuttal városunkra uj terhet róni, jól tudván a kiadások sokféleségét, habár e tekintetben gazdálkodni soha egy községnek sem lehet kipótolhatlan szellemi kára nélkül.

Nézetünk szerint a város csak annyival járulna ez üdvös terv kiviteléhez, hogy telkeiből egyet átengedne a lakosságnak egy tanodai épület helyeül.

Több lelkes helybeli polgár inditványára aláirási ivet lehetne kibocsájtani azon birtokos polgárokhoz, kik Uj-Szegeden telkekkel birnak, hogy az alakulandó tanoda fölépitésére segédkezet nyujtsanak; ugyanerre lenne felszólitandó az ottani lakosság is, mely gyermekei érdekében bizonyosan nem lenne fukar filléreivel, hogy azon aggodalomtól meneküljön, melyet gyermekei távollétében az eshető baj miatt eddig kiállani kénytelen vala.

Ha e terv kivitele ez idénre talán késő volna, tavaszig — mig az uj tanoda felépül — lehetne egy lakot kibérleni ideiglenesen, csakhogy e szent ügyben egy nap se muljék el többé haszon nélkül.

E szent célra már szerkesztőségünknél 15 frt van felajálva előlegesen is, s teljes hitben vagyunk, hogy october 1-jén egy kis ügybuzgóság mellett, ez uj szellemi menhely megnyilhatnék a negy részben elhanyagolt uj-szegedi ifju nemzedék számára.

Nem vagyunk vérmes reményüek, hogy Uj-Szegeden már látni képzelhetnők az emelkedő egyház falait és tornyát, mert erre más idő és sok költség kell; egyelőre csak a tanoda számára sziveskedjék városi hatóságunk a helyet kijelölni, azonban oly téren, hol kedvezőbb körülmények közt egykor az Istennek is diszes hajlék épittethessék, mert hisz templom és tanoda egymástól a legelválhatlanabb épületek!

Miért nélkülözné azonban Uj-Szeged a templomot, főleg a növendékek addig is, mig mondom azon reményünk is teljesülhetne, hogy az uj várost egykor diszes egyház ékitendi? A tanoda ugy lenne épitendő, hogy egy terme diszes kápolnává alakittatnék, hol vasárnaponkint a szülők gyermekeikkel együtt végezhetik ájtatosságukat.

Ha gombakint keletkeznek az erkölcstelenségnek számtalan bünfészkei, — mennyivel méltóbb a lélek, hogy a földi szenytől megovó hely legyen számára?

Midőn tehát ez inditványnyal több lelkes polgár nevében fellépünk, nem kételkedünk nemes érzelmü hatóságunk ügyszeretetében, nem városunk vallásos érzületü lakosai részvétében, hogy az eddig tanodában szükölködő Uj-Szegedre nézve városunknak a nevelés terén szerzett jó hirneve ez alkalommal is minél előbb öregbedni fog.

S ezt fajunk szellemi nemesedése ügyében mi is a legbuzgóbban ohajtjuk! Sz...

Nemzeti létünk sarkalatos föltételei.

XVII.

Társadalmi bajaink gyógyszerei.

Régi tapasztalat, miszerint a szabadság első hajnalsugarainak kilövellésére azonnal siet a vészmag fejlődni. S hacsak komoly erkölcsi érzület nem szegi utját: fölös erővel bitorkodik a valódi szabadság rovására. Különbféle tényező erők egyesült munkássága eszközli ugyan a lélekemelő öszhangot: azonban csak igen aránylagos ellenhang fér meg abban. A szabadság törvényei erkölcsi szigort s öntudatos kötelességérzetet igényelnek alapúl.

Miután a gondviselés intézményeiben egyátalán mindenütt, különösen az erkölcsi világot illetőkben, cél- és okszerüség nyilvánlik: azokat az emberi értelemnek tettleg tisztelni s feladatához képest valósitni kötelessége, legközelebb pedig mindenki önmagában tartozik valósitani a legfensőbbnek akaratát, buzgón teljesitve azt, amire hivatása van.

Ha valamely nemzet minden egyes tagja igazán át volna hatva rendöltetésének benső érzetétől: ott az egésznek nem lenne nehéz szerencsésen megoldania küldetése feladatát. Ez volna az állami tökélynek eszménye.

Tehát a nemzeti fejlődésnek főfő feladata, hogy polgárzatának minden rétegzetét minél mélyebben áthassa a polgári kötelességek benső érzete. Hisz a jogokban részesülhetésnek föltétele ez.

Nagy tökéletlenség jele azonban, hogy igen is számosak, kik minden képzelhető előnyökre áhitkoznak és szertelen önzéssel követelik a közjavakban részesülést, mig ellenben a legsarkalatosabb kötelességek teljesitését mellőzik.

Ily állapot tagadhatlanul nagyon alant marasztó. Es aki képes ennek bármily szalmakópjával védelmezésére kelni: az a valódi szabadságnak s a társadalmi jólétnek nem igen buzgó barátjául tekinthető.

A társadalmi boldogságnak „szabott ára“ van, s ez — az erkölcsi szilárdság. Mintha egykedvü közönnyel mondaná a sors: tetszik, nem tetszik, ennél alább nem alkuszunk. Ha ily áron nem kell, keresd oh nemzet vesztödet, annak utja módja könnyebb is, olcsóbb is.

De mi irányozzuk az erény meredek s rögös utja felé lábainkat. Az csak az igazi haladás.

Bármily szerveül szolgáljon az egyén a nemzettestnek, — mert szemefénye mindegyik nem lehet, ki kéz, ki láb szerepével van megbizva — csak igaz hüséggel teljesitse rendöltetését: az öszhangzó törekvés dicsöiti a társadalmi életet, nagygyá emeli a nemzetet. Sok kevésből lesz végre a sok. A számtalan parányi erő hatalommá tömörül, melynek igaz célra törekvését végre méltó diadal koszorúzza.

Nem lehet azonban feledniink, hogy mindez nem oly mondva téve gyorsasággal varázsolható elő. Ahoz a bensőleg összefüző egyességhöz elégséges szellemi fejlöttség szükséges, mely forrasztó erővel birjon, — és pedig annál hathatósabbak, minél több a meghasonlást okozó ellenhatás.

Tudni való pedig, miképp minden erkölcsi feslöttség megannyi eleme a társadalmi tágulásnak s bomlásnak. — Azért kénytelen az eszélyes országász és a szellem minden igaz sáfára minden szellemi kórság ellen váltig harcolni, sőt a vészes elemeket amennyiben lehet már gyönge csiráikban meggátolni.

Innét van, hogy minden értelmes államférfi különös figyelmet fordit a sarjadék növeltetésére.

Vajha a hazafiság minden hive méltányolná a lélekképzés nagyfontosságú müvét!

Vajha nemcsak a közoktatás, hanem a családi nevelés is oly irányúvá fejlesztetnék, hogy a társadalmi magasztos célnak valóban megfelelne, s eleje vétetnék ama ragálynak, mely a polgárzatot mindinkább alásülyeszti! — Hiüság, önzés, kacérság, mulatásvágy, játékkórság ste. első csirái azon vásári lelküségnek s minden roszra vetemülésnek, mi a társadalom rothatagságát annyira előremozditja.

Amily szép s üdvös a nemzettagok egysége: oly nehezen eszközölhető az a rangfokozatok és a versengő önzés miatt. Oda is csak a szellemi mivelődés emelhet, hogy irigység s megvetés nélkül testvérileg megférjen s kölcsönös szeretettel müködjék nagy és kicsiny, kiki saját hivatása és tehetsége szerint.

Kellő miveltség szövétneknél látja be a honpolgár azon áldozatok s önmegtagadó nélkülözések s fáradalmak szükségét, melyeket a közügy előmozdítása derüben borúban folyton igényel.

Illő fölvilágositás nyomán érti meg az alsóbb rendü, miképp a fensőbb állás súlyosabb felelősséggel s terhesebb veszélyekkel van összekötve.

A bércek, melyek ormait annyiszor csapdossák a villámok, — elfogják a föllegeket, hogy kiszürvén nedveiket, üde források- s patakokkként ömleszszék azokat a völgyekbe és a szomjas síkság termékönyitésére.

Hogy volna okosság a rangirigylésben? A valódi nagyságot belérték adja, ezenkivül pedig a diszruhát felölthetni ugyan akármily lomha hústömegre; de szellemi fölkentség még azért avval nem jár. Ellenben a nemes jellem fölragyog a pórkunyhóból is.

Vetélyködés nem árt a jó törekvésben, csak a hivalkodó mérközéstől s önző követeléstől legyen ment.

Karcsanyéki G.

Tököly-ünnep Ujvidéken.

(Folytatás és vége.)

A felköszöntéseket Athanaczkovics püspök ő méltósága kezdte meg szerb nyelven.

A püspököt Koics Pál, a Matica Srbska elnöke követé, ki Tököly emlékére s dicsőségére mondott szerb nyelven pohárköszöntést, mit a jelenlevő vendégek egyhangulag viszhangoztak.

Koics Pált Csernovics Péter váltá fel, ki szerb nyelven a szerb nemzetért emelte poharát.

Csernovics Pétert Hadzics János követé, ki Rajacsics Józsefet, a betegsége miatt meg nem jelenhetett szerb patriarchát élteté.

Utána közfigyelem és átalános érdekeltség közt állt fel Toldy Ferenc, a magyar akademia küldöttségének vezetője, s következőleg szólott magyar nyelven:

„Uraim! A magyar tudományos akademia küldi önöknek általunk testvéries üdvözletét!

Azon férfiu, kinek születése századik évét ünnepli e diszes gyülekezet, legnemesebb képviselője vala azon kapocsnak, melyet két vitéz és erős nép között a történet, a honiföld s az államélet községe századok óta szött. Tudta ő, hogy mióta az ő népe e határok közt uj hazát nyert, nem volt törvénye, mely nem a mienk is, nem volt osztály és rang, melyet vele meg nem osztottunk; tudta, hogy szerb testvéreink ott ültek országunk nagyjai és nemesei közt, s hogy nem vala különbség egyéb a közös haza fiai közt, mint amelyet az érdem állapitott meg. Tudta, hogy az egyiknek s a másiknak is érdeke azonegy volt a multban, azonegy a jelenben s jövőben. S e tudatban hü fia vala elődeinek, nemes áldozatokkal gondoskodott vérei müveltségéről, de meg nem feledkezve a testvérnépről sem: és igy a Tököly-intézet alapitójának neve ott ragyog a magyar akademia alapitói sorában is.

S akép ez a név, uraim, emlékeztet bennünket azon közös kötelességekre is, melyek azonegy ország fiait egymáshoz elválhatlanul csatolják. A magyar azokat híven fogja teljesiteni. Elidegenithetetlen joga az minden népnek, melyet Isten származás és nyelv által az emberiség egy-egy családjává rendelt, hogy egyéniségét, mely föleg nyelvében és költészetében találja leghivebb kifejezését, necsak fentarthassa, hanem kifejtse is, s magát abban megdicsőithesse. A magyar elismeri azon nyelv költői hatalmát, mely Markó Királyevics- és Milos Obilicsről e tündér báju regéket szövi; sőt gyönyörüséggel olvassa ezeket saját nyelvén, s érzékeny részvéttel e gyöngéd szépségü dalokat a szép Miliczáról, melyek ugy Buda mint Sarajévó falai alatt zendültek meg egykor a guszlica panaszos hangjai mellett. S nemcsak Gœthe találta azokat méltóknak a forditásra, hanem Vörösmarty a követésre is. A magyar irigység nélkül nézi fejlődését a szerb értelmiség- és irodalomnak, mert minél inkább világosodik az elme s nemesedik a sziv, annál közelebb állunk azon időhöz, midőn a hontestvérek nem ellentétben állandanak egymással, hanem eszme- és szivcserében szövetkezve, közös törekvéssel igyekszenek az emberiség feladata létesitésében, mely nem lehet egyéb a közös szeretetnél, s ez által a közös boldogságnál.

Ily érzésektől ihletve küldi üdvözletét a magyar akademia önöknek, lelkes honfitársaink, midőn azon férfiu emlékezetét dicsőitik, kit kegyeletes örömmel a magunkénak vallunk mi is. Én pedig különösen szerencsésnek tartom magamat, hogy ez érzések hirdetője lehetek, mert — miután első valék, mintegy 35 évvel ezelőtt, ki — bár másod kézből vett készület alapján — a szerb költészet szépségeivel nemzetemet megismertettem — önök nem fognak ohajtásom őszinteségében kétkedni, midőn teljes szivből e szavakat hangoztatom: Lebegjen a két nép fölött mindenha a Tököly szelleme, mint kiben a két nép közös érdeke és közös kötelességeinek érzése — ismétlem — legnemesebb kifejezését találta."

Toldy Ferenc ezen beszéde, mely a szerb vendégek részéről többször igen zajos „zsivió"kkal szakittaték félbe, nagy hatást tett, s elismerésök jeléül siettek vele poharat koccintani és kezet szoritani.

(Lapunk szük köre miatt a számos részint magyar, részint szerb nyelven mondott remek felköszöntéseket nem adhatjuk, csak az ünnepély további részleteit emlitjük meg, mely ily rendben ment végbe): A lakoma alatt egy érem osztatott ki a vendégek között, melynek egyik lapján Tököly mellképe és szerb nyelven ezen körirat áll: Vizesi és kevermesi Tököly Sebök. Született aug. 17. (29) 1761; † sept. 21. (oct. 3.) 1842.

A másik lapján pedig mint körirat ezen szavak állnak: Mindent a hit- és nemzetiségért. Középben: aug. 17. (29.) 1861. Tököly Sebök születése százados évnapjának emlékére a háladatos Matica Srbska Pesten.

A lakománák 5 óra után volt vége, s mindenki a legszebb érzelmekkel telt szivvel távozott e teremből, melyben ma egy dicső férfiu születésének évnapján két nemzet képviselői forrtak össze szivben és lélekben.

Este a város egészen ki vala világitva.

A város közepén nagyszerü ragyogó pyramis állt, melynek oldalára Tököly arcképe volt függesztve.

Roppant néptömeg hullámzott az utcákon, s a fiatalság nemzeti dalokat zengett és szónoklatokat tartott a pyramisnál, s zászlókkal „zsivió" és „éljen" kiáltások közt vonult végig az utcákon.

Másnap 30 án Miletics polgármester még egy szivélyes lakomára hitta meg a szerb és magyar irodalomnak a Tököly-ünnepre megjelent férfiait, s ez alkalommal ismét igen szép és hazafias pohárköszöntések történtek a magyar és szerb nemzet egyetértéséért, Magyarország szabadsága-, dicsősége- s jóléteért, a magyar és szerb irodalom virágzásaért stb.

Este fényes táncvigalom zárta be az ünnepélyt, s az esti 8 órától reggeli 5 óráig tartott. Mig a nagy teremben a szerb kólót és magyar csárdást derekasan járták, azalatt a mellékteremben ismét hatalmasan folyt a pohárköszöntés, s a szerb fiatalság több izben lelkesedve énekelt egy gyönyörü dallamu szerb nemzeti dalt, melynek hangjait még most is mintha egyre hallanám.

* * *

Igy folyt le és igy végződött a szerbek ezen nemzeti nagy ünnepe, melyben velök a testvér nemzet egy szivvel és lélekkel osztozott, lelkesedve viszhangozván Tököly Sebök dicső nevét. Legyen is neve örökre dicső Magyarország ezen nemes polgárának, a szerb nemzet nagy fiának, ki szavai és tettei által mindig követendő példát hagyott utódainak az emberbaráti és hazaszeretetről, s kinek születése százados évünnepe ujra kölcsönösen fölelevenité kebleinkben a testvéri szeretet és egyetértés azon szent érzelmeit, melyek ha tovább is lelkesitnek, biztosak lehetünk aziránt, hogy Magyarország nem sokáig fog szolga lenni, hanem követni fogja a szabadság geniusának intését.

Urházy György.

Helybeli ujdonságok.

— A lövölde mult vasárnap csakugyan megnyilt; a céllövések előtt az egylet elnöke, t. polgárnagyunk találó szavakkal szólott az egylet célja- és élveiről. Vasárnap lévén, a kiváncsi látogatók oly számmal tódultak a lövölde csarnokába, hogy a részvényes tagok valóban kereszténi türelmet tanusitottak, hogy kényelemszerzésül jogaikkal nem éltek a hivatlan vendégek iránt. De, — mint több részvényestől halljuk — az előcsarnok különben is inkább pincegádornak nézett ki, mint teremnek, az ott lévő vendéglős pincekészletei miatt. A megnyitást tarackdurrogások és számos diszes nemzeti zászlók hirdeték. Sok szerencsét e rég nélkülözött élvezethez!

— Mint bizonyost álliták nekünk, hogy f. hó 9-én éji 11 órakor utazott keresztül Baziásról külön vonaton városunkon Konstantin orosz nagyherceg, a legszorosabb incognitóban.

— Az adószüret városunkban még egyre tart s aligha keserüvé nem teendi soknak a homoki szüretet is. Különösen nagy kérlelhetlenség mutatkozik a fogyasztási adó alá tartozó tárgyak tulajdonosai iránt. Sz.... polgártársunk emlité, hogy ő csak 23 akót adott el, s ivét az illetők átvévén, 60 akóért fizettettek vele. E polgártársunknak azt sugjuk meg, hogy a fölösleg talán a magas agio fejében van beszedve?!

— (Hirtelen halálozások.) A mult hét végén négy hirtelen halálozás történt városunkban; egy fiatal ember és három éltesb férfi szivtágulásban hirtelen elhaltak. A fölötte változó hévmérséklet hihetőleg főokozója e halálozásoknak.

— (Finánc-mütét.) Tegnapelőtt két magyar születésü finánc egész diadalérzettel kisérgette egy magyar asszony kocsiját, melyen dohányt szagoltak meg. Az őket utjokban kisérő keserü áldások aligha csöndes álmot kivántak nekik. — Mint később értesültünk, a szegény asszonynak még házi butorai is lefoglaltattak a dohánybirság fejében.

— (Egy földönfutóvá lett atya.) A mult napokban egy éltes magyar földmives kéregetett városunkban utravalót. Őszbeborult tisztes hajfürtei, szelid de bufedte arca első pillanatra elárulták, hogy nem kenyere e keresetmód. Mint kérdésünkre elmondá, fia végett lett földönfutóvá, kit bárhol lelje is, föl kell keresnie, mert különben ő bünhődik fiáért. Fia ugyanis szabadsággal lévén otthon, mint kömives legény munka végett falujából elköltözött. A szegény atya alföld nagyobb városait már bejárta, de nyomára sehol nem akadt. Jelenleg utiköltségéből is kifogyott, de nem mer fia nélkül visszatérni a szivtelen fenyegetés miatt. A katonai parancsnokságnak — ugy hiszszük — ily utasitása aligha van a szabadságosok behivására.

— Két kiszolgált katona vasban hozatott be tegnap Szegedre. Félegyházán nagy néptömeg kisérte őket a részvét hangos nyilatkozata közt a vaspályához. Mint értesültünk, e két legény a beparancsoló felszólitásnak azért nem hódolt, mert szolgálatidejök már kitelt, s szabadoknak hivén magukat, meg is nősültek.

— E hó elsején tartatott meg a helyb. ref. egyházközségnek az évenkint tartatni szokott canonica látogatása, mely alkalommal az egyház gyarapodó állapota fölött nt. Hajnal Ábel békési lelkész s ezuttal esperesi helyettes, s nt. Gál Dániel vásárhelyi lelkész és pénztárnok ur megelégedésöket jelenték ki. Szeged városának a lelkész fizetése segélyezéséért emlitett nt. urak a gyülést félbeszakitván, t. Osztrovszky József polgárnagy urnál hivatalosan tisztelegtek, megköszönvén nála a községtanácsnak ezen a testvériség legnemesebben mutatkozó jelét. Polgárnagy ur a tisztelgőket szokott egyszerü őszinte nyájasságával fogadta. Ezután a gyülés ujra folytattatott, melynek végeztével kijelentetett, hogy e hó végén vagy a jövő hó elején Szegeden fog megtartatni a Tiszántúli ref. egyházkerületnek ez évi gyülése.

Hazai tudósitások.

— Primás ő eminentiája az udv. kancellár ur meghivása következtében mult szombaton Bécsbe utazott, s hétfőn már ismét utban volt Esztergomba. — A Pestmegye számára kinevezett királyi biztos, Gombos udv. tanácsos megbetegedvén, helyette Kappy Eduárd volt nógrádmegyei főnök neveztetett ki.

— A tanbizottmány nm. Lonovics József érsek ő excja elnöklete alatt már benyujtotta munkálatát a helytartótanácsnak. E munkálat szerint az elemi iskolák három osztályt képezendnek, honnét a gyermek vagy a három osztályu polgári iskolába (alrealtanodába), vagy a gymnasiumba léphet. — A gymnasialis képzés nyolc évfolyamra terjed. Az első három évi (grammaticalis) osztály leend az ugynevezett kisgymnasium; a második két évi (humaniora) osztály az ugynevezett nagygymnasium; a harmadik három évi (bölcsészeti) tanfolyam a főgymnasium, vagy az ősi elnevezés szerint lyceum. A kisgymnasiumba az osztályrendszer hozatik vissza; a humaniorákban az exact tudományok külön tanárt nyernek; a lyceumban tisztán szakrendszer alkalmaztatik. — A didactrum eltöröltetik, s ezzel visszatérünk őseink azon becsületes elvére, melynélfogva a társadalom ingyen ad mindenkinek nevelést. Ohajtjuk, hogy ezen elv mielőbb az egyetemnél is kimondassék. Nagyon sajnálnók, ha az osztrák iskolai rendszerből épen a konyhaszagot kedveltük volna meg, tudván azt, hogy az anyagi beneficium fejében a szellemi s erkölcsi függetlenségről kellett lemondani.

(P. H.)

— Pest város tanácsa f. hó 4-én tartott ülésében elhatározta ő Felségéhez folyamodást intézni, miszerint a közigazgatási mellőzhetlen érdekek iránti tekintetből a képviselő bizottmányt ismét hatáskörébe visszahelyezni méltóztassék.

— A nm. k. helytartóság a Pestmegye bizottmányának feloszlatása ellenében alázatos fölterjesztést intézett a magyar k. kancellária utján ő Felségéhez. Az erre érkezett legfelsőbb válaszleiratban kijelentetik, hogy a m. é. oct. 20-ki oklevél által megerősitett alkotmányos jogai Magyarországnak fentartassanak: de Pestmegye túlhágta hatáskörét, s igy szükséges vala erélyesen föllépni, hogy e rosz példa a békés hangulatu megyéknél hason hajlamot ne költsön.

— Debreceni h. h. főiskola. A tiszántúli h. h. ft. egyházkerület f. 1861. évi april 16. és 17-ik napjain tartott közgyülésének 62. sz. a. határozata alapján ezennel közzététetik, mikép a debreceni h. h. főiskolában a legközelebbi october hóban bekövetkező 186½-ki iskolai évben a jogtudományok rendszeres és egész kiterjedésbeni tanitása, a tanulmányi rendre nézve tett oly intézkedés mellett megkezdetik, miszerint a jogtanulmányok két évi tanfolyamra osztva bevégeztetnek. Mindkét évi tanfolyamban az előadások f. évi oct. hóban kezdetöket veendik. A felügyelőség.

— A sok viszontagságon keresztülment „Bohóc" cimü élclap legutósó száma a közmondásos mézesmadzagot hozza egyik rajzán, melyen különféle legyek éldelik a csalmézet! Előfizetési ára ez életrevaló humorral szerkesztett lap sept.—dec. folyamának csak 2 frt.

— Tóthfaluban (Pestmegye) az executiós

bizottmány az adó felfüggesztésével kecsegteti a népet, ha a következő föltételeket elfogadja: A község kötelezze magát az adót tulajdon maga 6 hét alatt beszedni, a Finanz-Landes-Directiót törvényes hivatalul elismerni és e hivatalnak jövőre is mindenkor pontosan eleget tenni. A derék lakosok inkább hagyják magukat zsarolni, mintsem ilyféle igéreteket tennének.

— A magyar biztositó-társaság, mint hallatszik, 80,000 frttal van megadóztatva, s pár nap előtt 29 ezret már kifizetett. Mennyire nagy kiterjedésüek e társulat ügyei, kitünik abból, — mond egy bécsi lap — hogy Bécsben székelő főügynöksége august. hó első felére kész 45,000 frttal számolt be.

— A kolozsvári ev. ref. főtanodában f. hó 2-án Gyulay Pál a tanév kezdete alkalmával remek beszédet tartott az egybesereglett ifjusághoz. Sajnáljuk, hogy a két erdélyi lapban közlött beszédet lapunk szük köre miatt nem közölhetjük.

— A félhivatalos „Donau-Zeitung“nak azt irják Pestről, hogy hir szerint a Magyarhonban levő pénzügyhatóságok oda utasittattak, miszerint a magyar hirlapszerkesztőségektől a hátralékos hirdetési dijakat szükség esetében katonai erővel is behajtsák. Pesten eddig semmit sem tudnak e rendeletről.

— A félhivatalos „Konst. Korr.“ szerint egy részletes magyar miniszterium alakitása jelenleg több valószinüséggel bir, mint valaha. Gróf Forgáchot ez ügyben nemcsak Eszterházy gróf, hanem Degenfeld, Pratobevera és Plener miniszterek is támogatják.

— Azon tilalomra nézve, hogy a hivatalnokok teljes szakált és magyar ruhát nem viselhetnek, az „Ost-Deutsche Post“nak Pestről helyreigazitólag azt irják, hogy ily rendeletet tényleg csak a cs. k. kereskedelmi miniszterium küldött az ottani cs. k. postaigazgatósághoz. Ebben megtiltatik a körszakál viselése s a hivatalnokok emlékeztetnek, hogy szolgálatban a szabályszerü egyenruhát viseljék, szolgálaton kivül azonban tetszés szerint jelenhetnek meg magyar ruhában is.

— Kecskemét közgyülése a városi alipartanoda ügyét aként dönté el, hogy az mind a kath., mind a ref. algymnasium osztályaiba fog beolvasztatni. (Ez Szegeden is kivihető lenne, csakhogy aztán a felreál azonnal felállitandó! Szerk.)

— Fehérmegye részére Szekrényesy András, előbb cs. k. főtörvényszéki tanácsos urat emlegetik kir. biztosul.

— Egy uj német élclap „Lacikonyha“ cimmel kisérti meg a lenni vagy nem lenni nagy kérdést. A próbalap sok életrevalóságot tanusit. Előfizetési ár félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Szerkesztő Beck W., kiadótulajdonos Wodianer F.

— Az „Ördög Naplója“ cimü élclap augustus 30-ki számával megszünt létezni. Az előfizetők pénzeik végett kéretnek minél előbb intézkedni. A kiknek 6 frtjok járna vissza, azok a „Családi Kör“ félévi számaival lennének kárpótolva, ha e csere inyökre leend.

— Gr. Forgách Antal m. hó 27-ről kelt köriratban felszólitja a főispánokat, hogy a megyékre nézve szükséges költségvetéseket minél előbb fölterjeszszék, hogy igy a szükséges utalványozás minél előbb megtörténhessék; továbbá, hogy a háziadónak további beszedését véglegesen tiltsák meg.

— A „H—r“ irja, hogy Asbóth Lajos 1848—49-ki emlékirataira eddig mindössze csak 60 előfizető jelentkezett.

Vegyes hirek.

— Southerland Edward herceg, a magyar ügy lelkes barátja a „Bolond Miska“ szerkesztőségéhez egy levelet intézett. E levélben a „Bolond Miska“ azon három számának elküldetését kéri, melyekben a „Vessünk fátyolt a multakra“, „Magyarország nem akarja örökségét egy tál lencséért eladni“ és „Hogyan képzeli Bolond Miska azt, hogy mint akarják a birodalmi egységet megcsinálni“ cimü képek vannak közölve, mivel a herceg e képeket valamelyik nagyobb londoni képes lapban is közzétenni szándékozik.

— A nép szava is kezd Bécsben a magyar ügy mellett nyilatkozni. A Wieden bécsi külváros polgárai Smolkát a magyar ügyben tartott beszédeért elismerő irattal tisztelték meg. Az irat átadóinak Smolka következőleg válaszolt: „Nem merem hinni, hogy e kitüntetés engem megillet; de önök megjelenése azon magas becsesel bir, mely láttatja velem, hogy az igazság- és jogosságért hangoztatott szabad szó derék emberek keblében viszhangra talált.“

— A derék „Volksstimme“ a népszabadság ügyében igy szól: „Ha egy nép szabadságát elfojtják, mint elfojtották Magyarország szabadságát, akkor a miniszterialis zsoldos irók az erőszakot éltetik és szerintök minden más nézetü: emissarius, republikánus és idegen pénzért munkálkodó! Akármelyik osztrák nemzettörzs szabadsága volna veszélyeztetve, legyen az bár magyar, lengyel, cseh vagy olasz, mi abban saját szabadságunkat látjuk veszélyeztetve, és azt utósó tollvonásunkig védeni fogjuk.“

— Ricasoli megtartja ideiglenesen mindaddig a külügyi tárcát, mig a római kérdés megoldva nem lesz.

— István főherceg ő fenségét novemberben Bécsben várják, holis 8—14 napot fog tölteni.

— A „P. L.“ bécsi levelezője szerint mindig erősebben merül fel azon hir, hogy gróf Rechberg külügyminiszter állomásáról leköszön. Helyét, miután a Bécsben időző gr. Apponyi el nem fogadta, hir szerint Mennsdorff-Poully Galicia kormányzója foglalja el.

— Az „Independance“nak irják Bécsből aug. 31-éről: „Southerland hg éz hgnő mostani magyarországi utazása nagy örömmel fogadtatik a magyarok részéről, — annál roszabb szemmel nézik itt. A nemes pár még csak meg sem akart állapodni Bécsben. Ezzel ellenkezőleg lord Po-Bloomfield magatartása, ki a legjobb viszonyban van Rechberg gróffal, annál jobban tetszik. Az angol követ tanácsolta ugyanis az első magyar felirat visszautasitását, s ugyan ő tanácsla a magyar országgyülés feloszlatását is. Ugyan ő volt, ki kormányát megkérte, hivja vissza Pestről Dounlop urat, kinek a magyar fővárosból egyenesen lord John Russelhez küldött jelentései ellenkeznek az ő, Bloomfield, személyes politikájával, mely politika nagyon kedvez az ausztriai kormány egyesitési törekvéseinek. Bloomfield azzal kecsegteti magát, amivel Schmerling, hogy t. i. a mostani politika mellett kitartván, ufójára Magyarország is hozzá fog csatlakozni. Schmerling urnál egész névlajstrom jóérzelmü ember van följegyezve, mint mondja, s ezeket akarja felhasználni, miután különböző ürügyeket keresvén, fel fogja oszlatni a megyei bizottmányokat. No de valószinü, hogy Schmerling ur emberei ugyanazok, kiket Bach ur már használt, kiknek az országban se befolyásuk, se támaszuk. — Az ausztriai kormány attól tart, hogy Southerland hg és hgnő visszatérvén magyarországi nagy körutjokból, majd panaszkodni fognak az angol kormánynál mostani bécsi követje ellen, s már csak ezért is féltékeny szemmel tekintik a jó fogadtatást, melyben Magyarországon részesülnek. Fóthon a hercegi pár tiszteletére rendezett lakomán Waldstein gróf egy pohárköszöntését viszonozván, igy szólt a herceg: „Ha angol nem volnék, magyar szeretnék lenni“, mely szavak Bécsben feltüntek. — Bécsben nagyon panaszkodnak az angol lapokban megjelenő levelezéseken. Egy osztrák államférfiu igen naivul jegyzé meg közelebbről: „Egész sereg levelezőt fizetünk, s nekünk még pénzünkért sincs. A magyarok szerencsésebbek.“ Bécsben nagy sensatiót okozott Ricasoli sürgönye — az európai reactióra mért halálos csapásnak tekintetik. Már nem remélnek egyébben, mint abban, hogy Napoleon nem igen van rokonszenvvel Ricasolihoz, s csak attól tartanak itt, hogy e miniszter leteszi a külügyi tárcát, ami máris valószinünek látszik. Azonban Olaszország mindenként megnyeri ügyét, — talál mindig férfiakat, kik a helyzet szinvonalán állanak.“

— Bécsben bizonyos Warner nevü szabó szabadalmat kapott oly felső-kabát készitésére, melyet kevés változtatással az oldalszárnyak behajtásánál azonnal frakká lehet változtatni. Vajjon találkozik-e olyan szabó, ki a dolmányt vagy attilát ily könnyen frakká tudja változtatni?!

— Az „Opinion nationale“ban Türr tábornok nyilatkozik, mikép Bonaparte-Wyse hercegnővel egybekelésébe a szülök és a király is beleegyeztek.

TÁRCA.

A Haza.

(Vége.)

Vendégem utósó szavai oly érzéssel voltak kiejtve, hogy önkénytelenül elhallgattunk egyideig mindketten. E szünet alatt vizsgálám vendégem arckifejezését s látám rajta a mult szomoru idők gyászos borúját, de látám egyszersmind a nyugodt megadást, melyet csak a legnemesb kebel érzete tud az arcon visszatükrözni.

Tiz percnyi szünet mulhatott el e némaságban, melyet az ablak alatt elhaladó búcsus nép éneke szakasztott meg, mi vendégemre mintegy ébresztőleg hatott merengéséből.

— Megbocsásson uram, hogy elbeszélésemet félbeszakitám, de a jó öreg barátra gondolék, s e kivülről beható ének figyelmeztetett, hogy talán már terhére is vagyok unalmas beszédemmel.

— Ellenkezőleg; sőt fölötte kiváncsi vagyok azon nagy idökről hallani valamit, melyekben magam is lefizettem erömhöz képest hazafiui tartozásomat.

— Legyen tehát, mint ön kivánja uram, — viszonzá vendégem. — Amint a jó öreg szerzetesnek elmondám, miként hagyám oda apámat, mert hisz anyám már rég a holtak nyugalmát alvá, komoly pillantást vetett felém, s a többi közt csak azon szavaira emlékszem már, midön eként szólt: "Ha már egyetlen támaszától fosztád meg agg apádat, legalább arra törekedjél, hogy a szegény zaklatott hazának hü szolgája légy; kisérjen pályádon a magyarok hatalmas Istene!“ E szavak után megölelvén, megáldott, s azon némileg megnyugtató igérettel bocsájtott el, hogy sorsomról apámat minél előbb tudósitni fogja.

Csak pár nap időztünk Szegeden, s azonnal Lenkey csapatához szállitottak bennünket a perlaszi táborba. Alig egy heti gyakorlat után egy hadedzett régi huszár mellett már hadi szolgálatra alkalmaztattam. Egy hajnalban riadót fujtak, s mi csatakészen örszemre parancsoltattunk. Fogalmam sem volt még a csatáról, s nem is sejtém, hogy még az nap érhet is valami.

Mint később megtudám, a sáncokból az ellenfél kitörést merészelt, hogy ez alatt megfogyatkozott élelmiszert szállithassanak táborukba. Erről parancsnokunk idejében értesült, s bennünket, vagy 200 huszárt s egy zászlóalj honvédet az ellenfél felé parancsolt; mig ő a becsempészendő gúlya elé ment, miről az akkor ott szolgáló szegedi pásztorcsapat Rózsa Sándor vezérlete alatt idejében és körülményesen tudósitotta őt. Mi parancs szerint lanyhán viszonoztuk az ellenfél lövéseit, ami annyira felbátoritá azt, hogy rendes támadás fejlett ki e kis hadi cselből, s az ellenféllel lévő vasas osztály már jobb oldalunkat bekeritéssel fenyegeté. E tény utasitásunkat túlhaladá, s lelkes parancsnokunk egy fordulattal oly állást fejtett ki, hogy most már ellenfelünknek kelle menekülésről gondoskodnia, mit hogy annál biztosabban eszközölhessen, födözetül kartácstüzzel dolgoztatott ellenünk.

Ekkor történt, hogy lovam kidölt alólam, s egyik lábam a kartács-záporban megsérült. Eszméletlenül feküdtem lovam mellett, s csak akkor jöttem magamhoz, midön a kórházban az orvos lábamat kötözé, melyből a golyót szerencsésen kivette. A csata eredménye, mint később értesülék, fényes volt; mert egy nagy falka gúlya lett a magyar tábor nyereménye. Midön lábam javulni kezdett, megengedték, hogy a kórház előtt élvezzem a szabad levegöt.

Itt egy szomoru látvány tünt előmbe. Egy éltes huszár ült az ajtó melletti padon. Dolmánya egyik ujja üresen csüggött alá; jobb lábára térden mankó volt csatolva; szemei örökre elhomályosodva!

A nemzeti nagy küzdelem ez agg romja előtt az átmenök meg nem állhaták, hogy vagy szánalmukat, vagy átkukat ki ne fejezzék.

— Itt van eredménye a Kossuth-dicsőségnek! — mondá egy pohos kereskedő, borzalommal forditván el szemeit rólunk.

— Ennek is jobb lett volna az ekét ott nem hagyni, — mormogá egy előttünk elhaladó paraszt ember.

— Szegény huszár! — mondá sohajtva és elérzékenyülve egy magyar nő.

Az öreg huszár hallá mindezeket, s homlokbőre mély redőkbe huzódott; hatalmas szürke bajusza megmozdult, föltekintett, mintegy látni akarván e szánakozó csoportot, s mondá hozzám, mert feledém megemlitni, hogy első megpillantásra azonnal bizalmasan szólottam hozzá s megismerkedtünk egymással.

— Lásd öcsém e sopánkodó népet, azt sem tudja miért jajgat, kedvem volna mindegyiknek egypár szóval lelkére beszélni!....

— Vajjon mit mondana nekik bátyám? — kérdém tőle kiváncsian.

— Először is annak a siránkozó asszonynak mondanám, hogy jobb lenne bizony könyüit más szerencsétlenek fölött hullatni, mert én mindegyik sebemet a haza becsülete védelmében kaptam. Lehet némelyek szolgálati hüségén kételkedni, de az enyém szemmel látható. Rajtam az ellenfél kardja és golyója jegyzé fel szolgálati állapotomat; rajtam szánakozni, azért hogy kötelességemet teljesitém, annyi, mint feltenni, hogy jobb lett volna, ha hazámat elárulom.

— És mit felelne bátya a paraszt embernek?

— Azt felelném, hogy az eke szarvát csak akkor lehet fogni, ha az ország határai biztonságban vannak, s hogy még ellenség van, ki termesztményünkre ásitozik, kar is kell annak megvédésére.

— Hát a kereskedönek mit szólna bátya, ki azt monoá: Ime ez a haszna a Kossuth-dicsőségnek!

— Ne higyj neki öcsém; az igazi dicsőség oly szükséges a szivnek, mint a kenyér a testnek; ez táplálja a szolgálati hüséget, béketürést és bátorságot. Oh csak itt volnának azok, kik reám szánakozó pillantást vetnek; elmondanám a pohos kereskedönek, ki csak ugy huzza lábait maga után: Mi hasznát vetted lábaidnak? A paraszt embernek: Vajjon mit dolgoztál te kezeiddel? S elmondanám mindeniknek: Vajjon mire használtátok az Isten napját, mire forditátok tehetségeiteket, melyeket embertársaitok boldogitására kell vala használnatok? S ha nem tudtok felelni, ne sajnálkozzatok a hazáért elnyomorodott agg huszáron, mert ő sebhelyeit legalább pirulás nélkül mutathatja meg.

Ezen átszellemült hangon mondott szavak elfeledteték velem, hogy egyik lábam még a fájdalom szurásaitól sajog, s elmondatám ezen uj tanitómmal azon eseményeket, melyek öt e részvétre méltó állapotba ejték. Háborus időben ily állapot a vitézség irott oklevele, s fel is volt dol-

mányára tüzve a magyar kormány elismerő babérkoszoruja, melyre öreg bátyám oly büszke volt, mintha uradalommal jutalmazták volna meg.

De nem akarom önt mások történetével is fárasztani uram, — veté közbe vendégem — s hogy hosszas ne legyek, bevégzem saját esetemet. Lábam rövid időn annyira helyre jött, hogy lovon minden szolgálatot megtehettem, melyből nem is huztam ki soha magamat. Az öreg huszár beszéde lelkemben fölelevenité a jó szerzetestől hallott szavakat a hazáról, s ez idő óta még inkább égtem az imádott, de végveszélylyel fenyegetett hazáért éltemet feláldozni.

Hogy mult el a 49-ki tél, fölösleges lenne elmondanom, tudja azt jól ön is uram. Ellenséges vidéken beszállásolva, sokat kellett éheznünk, szomjaznunk.... Nem egyszer jöttem kisértetbe, éhségtől gyötörtetve, rosz érzelmü gazdám ludját vagy szalonnáját elsajátitnom; de mindannyiszor eszembe jutott két tanitóm szava: „a haza s ennek becsülete!“ s én szerencsésen kiállottam a kisértetet.

Egy alkalommal nagy összeg pénzt kisértem harmad magammal. Egyik társam — megkimélem nevét, mert talán megjavult — azt sugá bizalmasan fülembe: „E pénz sajátunk lehetne, ha azt mondjuk, hogy kiraboltattunk.“ Kemény téli nap vala, ruhánk, gyomrunk szomoru állapotban volt, s hozzá még harmadik társunk is hajlandónak látszott a terv kiviteléhez; de a gondolat: „honvéd és rabló, haza és áruló“ a kisértettől megmentett, s társaim többé nem mertek tervökre erőltetni. Midőn a csatában a fáradság majd-majd erőt vett rajtam, körülöttem süvöltöttek a golyók, pillanatra fölmerült agyamban a gondolat: állj félre ez egyszer, kiméld mára böröedet! De azonnal fülemben zúgott a toborzó zene, s annak a szegedi toborzó urnak, hisz ismeri öt uram — Schm...nek hitták — szavai: „Éljen a haza!“ s uj erővel rohantam a csatába.

Kitavaszodott igy az idő 49-ben; a nemzet egyik győzelem után a másikat aratta: de a sors nem engedte, hogy ellenségünk maga maradjon; eljött a muszka is számlálhatlan seregével. Ez idő óta, mintha a magyarok Istene megfeledkezett volna rólunk, egyik csatát a másik után vivtuk — meg nem győzetve — de be se végezve. Sorsom ugy akarta, hogy ahol huszárpályámat megkezdettem, ott is végezzem be; Dembinszky táborába valék a szomoru augustusi napokban beosztva. Átvonultunk a Tiszán Uj-Szegedre s azon hir szárnyalt, hogy a Tiszavonalt éltünk utósó csepp vérével is megvédendjük. A lovasság egy része a kamaratöltéseknél müködő ágyutelepek födözetére vala rendelve; ezek közt valék én is. A mai nap évforduló napja azon csatának, melyen utószor láttam Isten szép napját ragyogni. Egy ellenséges bomba löporos kocsinkba hullván, a löport iszonyu robajjal fölveté, s én közvetlen a kocsi közelében szemem világától s jobb karomtól fosztattam meg. Arccal épen az alsóvárosi toronynak valék fordulva, s a percben, hogy szemem fénye örökre kialudt, azon sugár tornyot láttam utójára, melynek templomába e zarándoklásomat tevém ez idén is. A jó szegediek a csata végeztével kijöttek, s feltaláltak engem is, s behoztak a barátok zárdájába, hol karom elmetszetett és sebje begyógyult, de szemem világa örökre elborult.....

Midőn jobban lettem, kérdezősködtem a jó öreg barát után, ki hazámat szeretni megtanitott. Szomoruan értesültem, hogy nincs már itt többé; s egy másik szerzetes tudtomra adá, hogy atyám is elhalt a kolerában, s jószága — ha megkerülök — enyém lesz, különben az elnyomorodott honvédeknek hagyá segélyül.

Haza vitettem magamat, s falunk derék lelkésze örökségemet bérbeadta, melynek jövedelméből éldegélek, s midőn jő a szegedi búcsu ideje, el-eljövök részint hálából a gondviselésnek, hogy napjaimat — habár nyomoruságosan is — meghosszabbitani kegyeskedett, részint hogy megemlékezzem azon jó atyáról, kinek szavai megtanitottak önzéstelenül szeretni a hazát.

Eként végzé vendégem elbeszélését, s én elérzékenyülve s mélázva hallám ez egyszerü pórfiu szavait.

Ez is egy tagja azon szent seregnek, — gondolám magamban — mely a népek küzdelmeiben mindig előre halad azok üdve- s példájára; s erősödött azon meggyőződésem, hogy csak oly nemzet lehet nagy, melynek fiai önmaguknál is jobban szeretnek egy tárgyat — a Hazát!

Sz... M.....

ÜZLETI HIRNÖK.

(Sz.) Szeged, 1861. sept. 10-én. A mult heti bécsi gabonabörzén az üzlet igen élénk vala, 50,000 mérő buza kelt el s pedig 20—25 krral drágábbért mint az előbbi héten.

A buza igen nagy kelendőségnek örvend, s a helybeli kereskedőktől gyorsan bevásároltatik minden készlet kivitelre. Néhány francia is van még piacunkon, azonban bevásárlásaik csak a legtisztább faju és nehéz minőségü buzára szoritkoznak.

A rozs után e héten már nem oly gyakran kérdezösködnek, s azért az üzlet is lanyhább.

A kukorica keresett cikk volna sertések számára, de helybeli piacunkon csekély készlet kapható.

Gyapjukereskedők is mutatkoztak s mintegy 200 mázsát vásároltak 9 frt 78 krral mázsánként.

Időjárásunk szombat óta nagy részt derült; szombaton estve s éjjel zivatartól megelőzve jótékony eső áztatá meg földeinket, melynek következtében a repce alá is nagyban megkezdődött a szántás, mi eddig lehetetlen volt a szárazság miatt. A légmérséklet vasárnap kellemetlen hüvös vala, ma reggeli legkisebb hő 9° R.; legnagyobb 20½° R.

Üzleti terményárak: tisztabuza, 86 font, köble 9 frt 40—80 kr. Kétszeres, 78 font, 6 frt 60—80 kr. Kukorica 6 frt 40—60 kr. Árpa 4 frt 60 80 kr. Zab, tetejével, 3 frt 60 kr. uj pénzben.

Szegedi piaci árak: Borsó m. 6 ft. 40 k. Lencse 6 ft. 30 k. Paszuly 3 frt 10 kr. Köles 2 frt 80 kr. Burgonya 1 frt 40 kr. Marhahus fontja 20 kr. Juhhus 18 kr. Sertéshus 24 kr. Szalonna mázsája 31 frt 50 kr. Zsir itcéje 56 kr. Lángliszt mázsája 13 frt 80 kr. Zsemlyeliszt m. 8 frt 80 kr. Kenyérliszt itcéje 7 kr. Kukoricaliszt itcéje 5 kr. Árpadara 2 itce 14 kr. Köleskása itcéje 10 kr. Rizskása fontja 24 kr. Faolaj fontja 62 kr. Repceolaj 34 kr. Lenmagolaj 52 kr. Faggyu mázsája 39 frt — kr. Faggyugyertya öntött fontja 40 kr, mártott 32 kr. Szappan fontja 28 kr. Kőrösfa öle 15 ft — kr. Tölgyfa 12 frt — kr. Lágyfa 7 ft — kr. Kőszén vékája 42 kr. Széna m. uj 1 frt 10 kr. Szalma m. 80 kr. Kender m. 21 frt. Len 40 frt.

Bécsi pénzárfolyam sept. 9-én.

5% metalliques 80.95; nemzeti kölcsön 67.85; bankrészvények 740.—; hitelintézeti részvények 175.30; ezüstagio 136.50; londoni váltók 137.75; arany darabja 6.56.

Vizállás.

TISZA SZEGEDNÉL sept. 11-én 0' 10" 6'''

Felelős szerkesztő: **Szabó Mihály.**

HIRDETÉSEK.

(237—1)

Lakbérbeadás.

Néhai ifj. Götz János örököseit tulajdon joggal illető házukban, a tiszaszélen (ezelőtt Adler-féle ház) az első emeletben 10 szoba, 2 konyha; földszint 3 szoba 1 konyha, éléskamara, ugy pince és padlás-részekből álló lakások, jövő november 1-sőtől kezdve egy vagy több évekre részletenkint is bérben adandók. Mely helyiségek felől értekezhetni Konrád Keresztély árvákatyával az árvatári hivatalban.

(240—1)

Nyilatkozat.

Leffter Bazilnak a „Szegedi Hiradó“ 67-ik száma hirdetési rovatában alólirottak ellen közölt becstelen rágalmát, — miután nevezett az alábbi 506. számú törvényszéki végzés igazolása szerint elmebetegsége miatt gondnokság alá helyeztetett; tehát nincs oly lelkiállapotban, hogy vele szóba állni, annyival inkább pedig tőle becsületbeli elégtételt követelni emberi gyakorlóság ne lenne; — mint a t. c. közönség előtt a fenebbiek szerint hitellel nem birhatót, egyszerüen és felebaráti szánalommal visszautasitjuk.

H.-M.-Vásárhelyen, 1861. sept. 8.

Dósics György.
Dósics Péter.

1861-ik évi május hó 28-án szabad kir. Szeged városban tartott törvényszék alkalmával:

318.

506. Kolb Antal tanácsnok, a feloszlatott cs. kir. megyei törvényszéknek mult évi november 6 án 8721. sz. a. az árvabizottmányhoz Leffter Bazil hites ügyvéd lelkiállapotának megvizsgálására vonatkozó megkeresése folytán, jelentését bemutatja.

Minthogy a megejtett orvosi vizsgálat, s vélemény nyomán Leffter Bazil h. ügyvéd elmebeteg, s vagyona kezelésére képtelennek nyilvánittatik, annál fogva személyére Leffter Mihály gondnoksága alá helyeztetik, az ügyködésre nézve pedig, a már ezelőtt hozott törvényszéki határozat épségben hagyatik. Miről Leffter Mihály ur jelen határozat közlésével értesitendő. Kiadta **Korpás** m. k. aljegyző.

Két kukorica-hambár,

melyeknek mindegyike 15 öl hosszú, bérbeadandó. Az egyik örök áron el is adatik, ez esetben elvállalja lentebb irt tulajdonos annak áthelyezését.

A hambárok megszemlélhetők **Kovács István** épitész a budai országuton lévő házának hátulsó udvarában. (222—4)

(228—3)

Árlejtési hirdetmény.

Zenta város tanácsa részéről közhirré tétetik, hogy a tiszapart megvédése és a hajórakodás előmozditása tekintetéből, egyelőre még ez idén mintegy 100 öl hosszú téglafal épittetni célóztatik, melyre az árlejtés f. évi september hó 16-án fog megtartatni. A megállapitott szerződési feltételek a jegyzői hivatalban eleve és bármikor megtekinthetők. Miről is a vállalkozni szándékozó szakértők bánatpénzzel leendő megjelenés iránt értesittetnek.

Zentán, 1861-ik évi augusztus 29-én.

Szekfű György,
városi aljegyző.

(236—1)

Vendéglő haszonbérbe adása.

A bébai uradalmi nagy vendégfogadó italmérési joggal együtt f. évi november 1-től 3 egymást követő évre **szó- vagy irásbeli ajánlat utján** haszonbérbe fog adatni. Mire a bérleni szándékozók azon megjegyzéssel figyelmeztetnek, hogy ajánlataikat legfölebb **sept. 25-éig** a bébai uradalmi tisztartóságnál szóval vagy irásban megtenni sziveskedjenek. A feltételek ugyanott megolvashatók.

(224—4)

Majna/m. Frankfurt város

biztositott állami nyeremény sorsolása.

A **főhuzás** kezdődik **sept. 25-én** és bevégződik **oktober 17-én 1861.**

A **főnyeremények** következők:

200,000, 150,000, 130,000, 120,000, 115,000, 110,000, 105,000, 104,000, 100,000 frt stb. stb.

Részlet-részvények kaphatók:

a legkisebb, t. i. **100 frtos** nyereményről lemondással ¼ 17 frt, — ½ 34 frt, — egy egész 68 frtjával osztr. értékben; lemondás nélkül ¼ 26 frt, — ½ 52 frt, — egy egész 100 frtjával o. é.

A nyeremények készpénzben pénztáramnál fizettetnek, vagy az érdekelteknek megküldetnek.

A megbizásokat cégem alatt kérem intézni

Achten Frigyes,
állami értékpapir-kereskedésének Majna/m. Frankfurtban.

Játéktervek és jegyzékek ingyen.

(235—1)

Állni való szölö,

kecskecsecsü és muskatal fajok,

kapható **Adler Ignác** orvos kertjében Uj-Szegeden (ezelőtt Pinterféle kert).

(231—2)

Házbérbeadás.

Palánk-belváros, ugynevezett bába-utcában ujonnan épült — 8 szoba, 3 konyha, 3 részbe elkülönitett nagy kőpince, s szinte 3 részletbe elkülönitett padlás és kuttal ellátott udvarból álló lakóház, f. évi november 1-sőjétől kezdve, akár egészben, akár részletenkint haszonbérbe adandó. — Bővebben értesit a háztulajdonos ***Városy Mihály.*** Lakása: nádor-utca, 296. sz. alatt.

(234—1)

Tanyaföld bérbeadása.

Palástyába, a dorozsmai szélbe az ugynevezett Palásthyféle mintegy 240 hold tanyaföld szőllővel, mely özvegyi jogon Pogány Máriát mint Palásthy József özvegyét illeti — bérbeadandó. Értekezhetni iránta **Viday Károly ügyvéddel**, alsóváros, bokor-utca, saját ház.

Egy korcsma.

A halpiacon lévő özv. Waczeliné házában az ugynevezett **szarvas-korcsma** bármely órában bérbeadandó. Értekezhetni iránta **Mayer Nándorral**, mint özv. Waczelli Anna vagyongondnokával. (232—2)

(239—1)

Előfizetési fölhivás

a

KORUNK

cimü politikai lapra.

Közel egy évi fennállása alatt a „Korunk“ igyekezett kitűzött programmjához hiven a Királyhágón innen és túl fölmerülő események alkotmányos szellemü tükre lenni, s közleményei gyorsasága által a politikai érdekeltség feszült várakozását oly sietve elégitni ki, hogy a pesti és bécsi lapokat kétszer 24 órával előzte meg. A lap e megkezdett irányban és modorban jövőre is mindent megtesz, hogy a t. közönség méltanylását fenntartsa.

Előfizetési árak helyben házhoz hordva s vidéken a postai szétküldés mellett:

oct.—decemberre . . . . . 3 frt.
oct.—martiusra . . . . . 6 frt.

Az előfizetési pénzek alólirt kiadóhoz küldendők be.

Kolozsvár, sept. 8. 1861.

Demjén László,
kiadó.

(238—1)

Házeladás.

Rókuson a kapun kivüli Juhász-utcában a Kása András-féle 1763. sz. alatti jó anyagból épült ház, mely hat házhelyi telekkel bir, az örökösök által szabad kézből eladandó. Értekezhetni a feltételek iránt a bent lakó örökössel.

(188—7)

Növény-pergament-papiros

a gyümölcsös üvegek olcsó és sikeres módoni bekötözésére, valamint egyéb használatra is kapható

Burger Zsigmond
könyvkereskedésében.

(241—1)

Boltok és lakások.

A belvárosi egyháztéren lévő ifj. **Masa József** ujonnan épült házában földszint **két szép bolt lakásokkal**, valamint **egy szép s kényelmes lakás** minden egyéb szükséges helyiségekkel ellátva bérbeadandók. Bérleni szándékozók a bentlakó tulajdonossal értekezhetnek.

Nyomatott a kiadó-tulajdonos Burger Zsigmond könyvnyomdájában.